

KorusLegal

Kancelaria prawna

Tarcza antykryzysowa

Przewodnik dla dużych firm v.3.0

Wstęp

Polski parlament przyjął 31 marca 2020 r. specustawę dotyczącą przeciwdziałania skutkom COVID-19 która zawiera tzw. tarczę antykryzysową.

Sama tarcza to zbiór rozwiązań prawnych i finansowych, które mają ochronić polskie firmy przed negatywnymi skutkami rozprzestrzeniania się COVID-19. W ramach tarczy firmy otrzymują wsparcie polegające na bezpośrednich dopłatach, pożyczkach oraz ułatwieniach administracyjnych.

Zakres przewidzianych mechanizmów jest aktualnie szeroko dyskutowany. Specustawa jest bardzo kompleksowym aktem prawnym i zawiera szereg mechanizmów dotyczących również finansów publicznych oraz kwestii administracyjnych.

Niniejszy przewodnik przedstawia najważniejsze założenia przyjętych mechanizmów pomocowych. Został przygotowany ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy dużych firm. Uwzględnia stan prawny obowiązujący na 4 maja 2020 r.

Mateusz Korus

dr Mateusz Korus, MLB
radca prawny

<https://youtu.be/LfpGgqvfyw>

Spis treści

1. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników	4
2. Dodatkowe uprawnienia i ułatwienia dla pracodawców	8
3. Ułatwienia i zwolnienia podatkowe	10
4. Pożyczki płynnościowe i obsługa kredytów firmowych	13
5. Subwencje i pożyczki z Polskiego Funduszu Rozwoju	14
6. Rozwiązania dla firm transportowych	16
7. Regulowane ceny maksymalne	17
8. Ułatwienia dla cudzoziemców mieszkających w Polsce	18
9. Mechanizmy dotyczące umów najmu	19
10. Zawieszenie terminu na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości	20
11. Zmiany dotyczące działania organów spółek	22
12. Sprawy sądowe i postępowania przed urzędami	23
13. Czego tarcza nie reguluje?	24

1 Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników

Specustawa zawiera dwa mechanizmy państwowych dopłat do wynagrodzeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

- dofinansowanie przy obniżonym wymiarze czasu pracy
- dofinansowanie przy przestoju ekonomicznym

Dofinansowanie przy spadku obrotów

Jeżeli firma odczuje w 2020 r. spadek obrotów gospodarczych o więcej niż 15% za okres 2 miesięcy lub 25% za okres 1 miesiąca, ma ona prawo ograniczenia pracownikom wymiaru czasu ich pracy o nie więcej niż 20%.

Zatem pracodawca może pełen etat (1,0) zredukować do 0,8 etatu, a 0,8 etatu do 0,64 etatu. Uwaga, ograniczenie nie może zredukować czasu pracy do mniej niż 0,5 etatu.

Równocześnie w skutek ograniczenia czasu pracy wynagrodzenie pracownika nie może spaść poniżej płacy minimalnej – 2600 zł brutto – proporcjonalnie do czasu pracy.

Przy wyliczaniu spadku obrotów powyżej 15% porównuje się 2 kolejne miesiące 2020 r. z analogicznymi miesiącami 2019 r. (np. luty-marzec 2020 r. vs. luty-marzec 2019 r.). Porównywać można też okresy 60-dniowe zaczynające się w środku miesiąca (np. od 03.02.2020 r.).

Dla spadku powyżej 25% pracodawcy mogą porównać ze sobą dowolny miesiąc 2020 r. poprzedzający miesiąc złożenia wniosku z miesiącem wcześniejszym (np. dla wniosku składanego

w maju: kwiecień 2020 r. vs. marzec 2020 r., dla wniosku składanego w kwietniu: marzec 2020 r. vs. luty 2020 r. itd.). Na potrzeby wyliczeń za 1 miesiąc można przyjąć również dowolnie wskazany okres 30-dniowy (np. zaczynający się 25.02.2020 r.).

Kluczowe jest również to, że za spadek obrotu można uznać zarówno spadek wartości obrotów (spadek finansowy) jak i spadek w ilości sprzedawanych towarów lub usług (spadek ilościowy). Już samo zmniejszenie wymiaru czasu pracy prowadzi do oszczędności w firmowym funduszu płac.

W przypadku ograniczenia wymiaru czasu pracy, firmy mogą dodatkowo starać się o dofinansowanie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Dofinansowanie polega na tym, że państwo dopłaci pracodawcy 50% wynagrodzenia (wyliczonego już w oparciu o skrócony czas pracy). Dopłata nie będzie jednak większa niż 40% średniego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce – czyli nie więcej niż 2 079,43 zł brutto (40% x 5 198,58 zł).

Rzeczywiste koszty i wartość dofinansowania przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenie brutto (pełny etat)	Wynagrodzenie po ograniczeniu czasu pracy	Dopłata od państwa	Wielkość dopłaty (%)	Wynagrodzenie ponoszone przez pracodawcę po dopłacie	Wynagrodzenie ponoszone przez pracodawcę (%)
3 000 zł	2 400 zł	1 200 zł	40%	1 200 zł	40%
5 000 zł	4 000 zł	2 000 zł	40%	2 000 zł	40%
8 000 zł	6 400 zł	2 079,43 zł	26%	4 320,57 zł	54%
12 000 zł	9 600 zł	2 079,43 zł	17%	7 520,57 zł	63%

Podane powyżej kwoty brutto należy powiększyć o składki ZUS ponoszone przez pracodawcę (+20,48%)

Państwo dofinansowuje również składki na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od części dofinansowanej w ramach programu.

Uwaga! Dopłaty mogą dotyczyć tylko tych pracowników, których pensje nie były wyższe niż 300% średniej krajowej (ok. 15 680 brutto) w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie.

Dofinansowanie przy przestoju ekonomicznym

Drugi mechanizm dotyczy dofinansowania pensji pracowniczych w przypadku tzw. przestoju ekonomicznego.

Tu ustawodawca zdecydował się na przyjęcie definicji z ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy. Ta zaś definiuje przestój ekonomiczny jako „okres niewykonywania pracy przez pracownika z przyczyn niedotyczących pracownika pozostającego w gotowości do pracy”.

Przestój ekonomiczny pozwoli pracodawcy do ograniczenia wynagrodzeń wypła-

nych pracownikowi o połowę (czyli o 50%), ale nie bardziej niż do wysokości wynagrodzenia minimalnego = 2 600 zł brutto / 1 920,62 zł „na rękę” (bez PPK). Czyli przykładowo pensja 6 000 zł brutto może zostać obniżona do 3 000 zł brutto, ale już pensja 4 000 zł brutto może zostać ograniczona tylko do 2600 zł brutto.

Specustawa przewiduje dopłaty do tak obniżonego wynagrodzenia.

Dopłata ma wynieść połowę wynagrodzenia minimalnego, czyli 1 300 zł brutto.

Rzeczywiste koszty i wartość dofinansowania przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenie brutto (pełny etat)	Wynagrodzenie po ograniczeniu wynagrodzenia	Dopłata od państwa	Wielkość dopłaty (%)	Wynagrodzenie ponoszone przez pracodawcę po dopłacie	Wynagrodzenie ponoszone przez pracodawcę (%)
3 000 zł	2 600 zł	1 300 zł	43%	1 300 zł	43%
5 000 zł	2 600 zł	1 300 zł	26%	1 300 zł	26%
8 000 zł	4 000 zł	1 300 zł	16%	2 700 zł	34%
12 000 zł	6 000 zł	1 300 zł	11%	4 700 zł	40%

Podane powyżej kwoty brutto należy powiększyć o składki ZUS ponoszone przez pracodawcę (+20,48%)

Państwo dofinansowuje również składki na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od części dofinansowanej w ramach programu.

Uwaga! Dopłaty mogą dotyczyć tylko tych pracowników, których pensje nie były wyższe niż 300% średniej krajowej (ok. 15 680 brutto) w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie.

Tarcza antykryzysowa wprowadza możliwość zwolnienia z obowiązku opłacania składek ZUS należnych za okres od 1 marca do 31 maja 2020 r. Mechanizm ten obejmuje jednak tylko mikrofirmy oraz firmy małe i średnie. Firmy zatrudniające do 10 pracowników otrzymają zwolnienie z ZUS w wysokości 100% kwoty składek za marzec-maj 2020 r. Firmom zatrudniającym do 49 pracowników przysługuje zwolnienie 50%.

Warunki udzielenia wsparcia

Zgodnie z przepisami specustawy firmy mogą otrzymać dofinansowanie nie tylko dla pracowników zatrudnionych na umowie o pracę, ale również dla osób zatrudnionych na podstawie umów zleceń oraz umów o świadczenie usług, w zakresie jakim umowy podlegają przepisom regulującym zlecenia i są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym.

Warunkiem udzielenia pomocy jest, aby przedsiębiorca nie miał zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych oraz składek ZUS do końca III kwartału 2019 r. (za wyjątkiem, gdy zaległości takie zostały rozłożone na raty).

Ponadto przedsiębiorca nie powinien spełniać przesłanek do ogłoszenia upadłości.

Ważne! Ustawa nie zawiera dodatkowych wymogów, jak np. osiągnięcie zysku w 2019 r., ograniczenie pomocy do wybranych branż czy uzależnienie dofinansowania od wielkości firmy.

Dofinansowanie powinno być zatem dostępne dla wszystkich firm.

Ustawa wskazuje, że dofinansowanie dotyczyć będzie maksymalnie 3 kolejnych miesięcy. Rząd może jednak wydłużyć maksymalny okres otrzymywania pomocy.

Pomoc ma być bezzwrotna i nie będzie zaliczana do tzw. pomocy de minimis.

Procedura

W obu przypadkach, aby otrzymać dofinansowanie, pracodawcy będą musieli złożyć wniosek do właściwego Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Wzór wniosku został już udostępniony i wraz kalkulatorem pomocy można go znaleźć pod adresem:

<https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup?eform=VIA-WOMP#/inneSprawy/wyborUrzedu>

Wniosek może być również złożony elektronicznie poprzez stronę:

<https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eu?eform=VIA-WOMP#/inneSprawy/listaDokumentow?dest=TARCZA>

Uchwalona specustawa nie zawiera przepisu z projektu, który wskazywał, że wnioski będą rozpatrywane według kolejności składania. Mimo braku takiego zapisu nadal należy się spodziewać, że wnioski będą rozpatrywane według kolejności złożenia.

Ustawa przewiduje, że pomoc ma być udzielana do wyczerpania środków. Zapis ten może budzić pewien niepokój, ponieważ aktualnie Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dysponuje kwotą trochę ponad 700 mln zł, co może okazać się znacząco niewystarczające. Sama ustawa zawiera jednak bardzo elastyczne mechanizmy dotyczące gospodarowania środkami pomocowymi. Dlatego najprawdopodobniej Fundusz będzie dysponował wystarczającymi środkami do zaspokojenia zgłoszonego zapotrzebowania przedsiębiorstw.

Aby firma mogła wejść w tryb przestoju lub ograniczenia czasu pracy, przedsiębiorca będzie musiał zawrzeć porozumienie z przedstawicielami pracowników (mniejsze firmy) lub ze związkami zawodowymi (w przypadku, gdy takie w firmie działają).

Dofinansowanie przez starostów wynagrodzeń w MŚP

Oprócz opisanych powyżej mechanizmów, firmy małe i średnie firmy (MŚP) będą mogły się starać o dofinansowanie kosztów wynagrodzeń również u starostów powiatowych. Program dotyczyć będzie firm za-

trudniących nie więcej niż 250 pracowników i nie będzie obejmować firm dużych - czyli takich zatrudniających powyżej 250 pracowników (lub o obrotach większych niż 50 mln EUR).

2

Dodatkowe uprawnienia i ułatwienia dla pracodawców

Oprócz możliwości skrócenia czasu pracy (przy spadku obrotów) lub zmniejszeniu wynagrodzenia (przy przestoju ekonomicznym), specustawa zakłada również wprowadzenie dodatkowych uprawnień dla pracodawców.

Gdy u pracodawcy nastąpi opisany w Rozdziale 1 spadek obrotów gospodarczych (ilościowy lub wartościowy) i gdy pracodawca nie będzie mieć zaległości w podatkach i składkach ZUS do końca III kw. 2019 r., może on:

- ograniczyć okres nieprzerwanego odpoczynku dobowego do nie mniej niż 8 godzin (kodeks pracy mówi o 11 godzinach)
- ograniczyć okres nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego do nie mniej niż 32 godzin obejmujących co najmniej 8 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego (kodeks pracy mówi o odpowiednio 35 i 11 godzinach)
- zawrzeć z pracownikami porozumienie o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym dopuszczalne jest przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy nie więcej niż do 12 godzin w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy (przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy)
- zawrzeć z pracownikami porozumienie o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia niż wynikające z umów o pracę.

Specustawa daje zatem pracodawcom możliwość wydłużenia czasu pracy pracowników do 12 godzin.

Kolejne ułatwienie dotyczy zawieszenia obowiązku wysyłania pracowników na okresowe badania lekarskie przez okres trwania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii.

Nie ulega zawieszeniu obowiązek przeprowadzenia badań wstępnych. Natomiast w przypadku braku dostępu do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego, badanie takie może wykonać inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez takiego lekarza traci moc po upływie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

3 Ułatwienia i zwolnienia podatkowe

Ustawa przewiduje szereg rozwiązań pomocowych

Do najważniejszych z nich należą

Zaliczki na PIT pracowników

Dla pracodawców ma zostać wydłużony do 1 czerwca 2020 r. termin płatności zaliczek na podatek dochodowy PIT od wynagrodzeń wypłacanych za miesiące marzec i kwiecień 2020 r. Zmiana ta jest o tyle ważna, że w polskim systemie podatkowym nieodprowadzenie zaliczek na PIT pracowników jest obwarowane bardzo restrykcyjnymi sankcjami. Oczywiście pozostaje pytanie czy w przypadku pogłębienia kryzysu takie odroczenie do 1 czerwca będzie wystarczające.

Rozliczenie straty za 2020 r. w deklaracjach za 2019 r.

Ustawa zakłada, że firmy będą mogły rozliczyć stratę poniesioną w 2020 r. jednorazowo obniżając o wysokość tej straty (nie więcej niż o 5 000 000 zł) dochód uzyskany w 2019 r. Przepisy zakładają, że odliczenie można będzie dokonać składając korektę zeznania za 2019 r. Warun-

kiem jest, żeby uzyskanie w 2020 r. łączne przychody były niższe o 50% od tych uzyskanych w 2019 r.

Przepis dotyczy zarówno przedsiębiorców płacących PIT jak i CIT.

Brak opłaty prolongacyjnej

Tarcza przewiduje zniesienie opłaty prolongacyjnej. Zwolnienie dotyczyć będzie wyłącznie sytuacji, gdy na wniosek firmy zostanie odroczone termin płatności lub zostaną rozłożone na raty podatki i zaległości oraz składki ZUS należne za okres od 1 stycznia 2020 r. Wniosek o zniesienie opłaty musi zostać złożony w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub w okresie 30 dni następujących po odwołaniu takiego stanu. Ponadto Ministerstwo finansów zawiadamia zaniechanie (w całości lub w części) poboru odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych w sytuacjach związanych z COVID-19.

Zwolnienie z podatku od nieruchomości

Specustawa daje gminom możliwość wprowadzenia dla firm zwolnień i odroczeń w podatku od nieruchomości. Gminy same będą mogły zdecydować o wysokości wsparcia. Zwolnienia muszą zostać wprowadzone w drodze uchwały rady gminy lub rady miasta. Wiele gmin i miast zapowiedziało już wprowadzenie takiej pomocy dla firm.

Możliwość rezygnacji z zaliczek uproszczonych PIT i CIT

Kolejnym ułatwieniem jest możliwość zrezygnowania w trakcie roku podatkowego z odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy w formie uproszczonej (tzw. uproszczone zaliczki). Zmiana jest o tyle ważna, że do tej pory podatnicy musieli płacić zaliczkę przez cały rok w oparciu o wyniki finansowe z zeszłego roku i formę tę można było zmienić dopiero ze skutkiem na kolejny rok podatkowy. Specustawa wprowadza możliwość zmiany formy płatności zaliczek w dowolnym momencie 2020 r.

Brak zwolnienia z PCC dla pożyczek na ratowanie firm

Wbrew zapowiedziom specustawa o tarczy antykryzysowej nie wprowadziła zwolnienia z podatku PCC dla pożyczek udzielanych firmom dotkniętym skutkami kryzysu związanego z COVID-19.

Przesunięcie terminu zgłoszenia beneficjentów rzeczywistych (CRBR)

Specustawa przewiduje przesunięcie do 13 lipca 2020 r. terminu na zgłaszanie do rejestry CRBR beneficjentów rzeczywistych w spółkach prawa handlowego. Do tej pory firmy były zobowiązane zgłosić beneficjentów rzeczywistych najpóźniej do 13 kwietnia 2020 r. Przesunięcie terminu ma znaczenie o tyle, że za nieterminowe wywiązanie się z obowiązku zgłoszeń grozi do 1 mln zł kary.

Przedłużenie terminu na złożenie CIT-8, IFT-2R, ORD-U i sprawozdań finansowych

Ministerstwo Finansów wydało 27 marca 2020 r. rozporządzenie w sprawie przedłużenia terminu do złożenia zeznania o wysokości dochodu osiągniętego (straty poniesionej) i wpłaty należnego podatku CIT. Rozporządzenie przedłuży wszystkim podatnikom CIT termin na złożenie zeznania

CIT-8 i zapłatę podatku za 2019 r. do 31 maja 2020 r.

Podatnicy, którzy w 2019 r. osiągnęli wyłącznie dochody zwolnione mogą złożyć zeznanie roczne w terminie do 31 lipca 2020 r.

Na dzień przygotowania niniejszego przewodnika opublikowany został także projekt rozporządzenia dotyczącego przedłużenia terminów związanych ze sprawozdawczością finansową. Zaraz po uchwaleniu specustawy wydane zostało rozporządzenie wydłużające o 3 miesiące termin na przygotowanie i zatwierdzenie rocznego sprawozdania za 2019 r.

Zawieszenie terminów dotyczących raportowania schematów podatkowych (MDR)

W przypadku obowiązków dotyczących zgłaszania MDR, terminy na zgłoszenie ewentualnych schematów podatkowych (za wyjątkiem schematów transgranicz-

nych) zostają zawieszane w okresie od 31 marca 2020 r. do 30 czerwca 2020 r.

Pozostałe przesunięcia terminów

Tarcza przesuwą również m. in.:

wejście w życie z 1 kwietnia 2020 r. na 1 lipca 2020 r. nowego pliku JPK termin na złożenie informacji o cenach transferowych TP-R do 30 września 2020 r. (dla firm, których rok podatkowy lub rok obrotowy rozpoczął się po 31.12.2018 r. a zakończył przed 31.12.2019 r.) termin na złożenie zawiadomienia o dokonaniu zapłaty na rachunek spoza białej listy podatników VAT z 3 dni do 14 dni wejście w życie nowej matrycy podatku VAT z 1 kwietnia 2020 r. na 1 lipca 2020 r. 3-miesięczny termin na wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej o dalsze 3 miesiące (wniosek złożony i nierozpatrzonej do dnia wejścia w życie specustawy oraz do dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii).

4

Pożyczki płynnościowe i obsługa kredytów firmowych

Gwarancje płynnościowe oraz finansowanie dłużne

W ramach tarczy przewidziane są specjalne mechanizmy pożyczkowe dedykowane małym i średnim firmom (MŚP). Mechanizmy te dotyczyć będą pożyczek obrotowych z ARP oraz dopłat z BGK. Pomoc ta będzie jednak dedykowana tylko firmom zatrudniającym do 250 pracowników (lub o obrotach do 50 mln EUR).

Niemniej jednak program tarczy antykryzysowej przewiduje również mechanizmy wsparcia dedykowane wyłącznie dużym firmom. Do tych mechanizmów należeć będzie:

- Fundusz Gwarancji Płynnościowych dla dużych firm z zabezpieczeniem do 80% kwoty kredytu/pożyczki udzielanej przez bank komercyjny
- Program Kapitał dla Bezpieczeństwa i Wzrostu PFR (łącznie o wartości 6 mld zł) w ramach którego firmy średnie i duże będą mogły uzyskać z funduszu PFR Inwestycje podwyższenia kapitału lub finansowania w postaci obligacji
- Program ubezpieczeń obrotu handlowego KUKE
- Wsparcie akcji kredytowej banków komercyjnych przez NBP

Co z innymi kredytami zaciągniętymi przez firmę przed kryzysem?

Przepisy tarczy antykryzysowej nie przewidują wprowadzenia moratorium na spłatę zadłużenia firm w bankach (zawieszenia spłat kredytów i pożyczek). Zamiast tego wprowadzony został specjalny przepis, który umożliwia bankom zmianę harmonogramu kredytów i pożyczek udzielonym firmom (jeżeli nie przewidują tego już same postanowienia umowy kredytu lub pożyczki). W takiej sytuacji zawieszenie spłat będzie możliwe tylko w drodze porozumienia pomiędzy przedsiębiorstwem a bankiem.

Wprowadzone przepisy nie nakładają na banki obowiązku zmiany harmonogramu. Związek Banków Polskich zapowiedział już szereg działań, które mają zapewnić przedsiębiorcom uproszczone procedury zmian harmonogramów oraz uruchomienie specjalnych instrumentów pomocowych (sprawdź komunikaty ZBP: <https://www.zbp.pl/Aktualnosci/Wydarzenia/Komunikat-ZBP-w-sprawiedzialan-pomocowych-podejmowanych-przez-banki> i <https://www.zbp.pl/Aktualnosci/Wydarzenia/Komunikat-ZBP-nr-2-ws-dzialan-pomocowych>).

5

Subwencje i pożyczki z Polskiego Funduszu Rozwoju (Tarcza finansowa)

W ramach nowelizacji tarczy antykryzysowej wprowadzony został program subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR). Program jest bezprecedensowy. PFR będzie dysponować środkami w wysokości 100 mld zł na pomoc dla firm.

Subwencje dla mikrofirm

Podprogram jest adresowany do mikrofirm, czyli takich które zatrudniają do 9 pracowników. Na subwencje dla mikrofirm przeznaczono 25 mld zł.

Mikrofirmy mogą otrzymać subwencję, której wielkość wynika z przemnożenia kwoty bazowej zależnej od spadku obrotów oraz liczby pracowników (np. 24 000 zł x 8 pracowników).

Obowiązują następujące stawki bazowe:

- przy spadku obrotów 25-50% kwota bazowa = 12 000 zł
- przy spadku obrotów 50-75% kwota bazowa = 24 000 zł
- przy spadku obrotów powyżej 75% kwota bazowa = 36 000 zł

Firmy muszą obowiązkowo zwrócić co najmniej 25% wartości subwencji.

W przypadku pełnego utrzymania zatrudnienia przez 12 miesięcy po otrzymaniu subwencji umorzeniu ulega pozostałe 75% wartości subwencji.

Przy utrzymaniu zatrudnienia na poziomie 50-100% wielkości załogi firma może

otrzymać umorzenie do 50%. Przy większej redukcji subwencję spłaca się w całości.

Subwencje dla małych i średnich firm

Podprogram jest adresowany do małych i średnich, czyli takich które zatrudniają 10-250 pracowników i których obroty są niższe niż 50 mln EUR a aktywa niższe niż 43 mln EUR.

Na subwencje dla MŚP przeznaczono 50 mld zł.

Mikrofirmy mogą otrzymać subwencję, której wielkość zależna jest od wielkości spadku obrotów oraz sumy przychodów za 2019 r.

Maksymalna wielkość dofinansowania:

- przy spadku obrotów 25-50% = 4% przychodów za 2019 r.
- przy spadku obrotów 50-75% = 6% przychodów za 2019 r.
- przy spadku obrotów powyżej 75% = 8% przychodów za 2019 r.

Maksymalnie jedna firma MSP może otrzymać 3,5 mln zł wsparcia.

Firmy muszą obowiązkowo zwrócić co najmniej 25% wartości subwencji. W przypadku pełnego utrzymania zatrudnienia przez 12 miesięcy po otrzymaniu subwencji umorzeniu ulega pozostałe 50% wartości subwencji. Przy utrzymaniu zatrudnienia na poziomie 50-100% wielkości załogi firma może otrzymać umorzenie do 25%. Ponadto MŚP mogą odliczyć sobie od subwencji wartość rocznej straty, którą poniosą po otrzymaniu dofinansowania – nie więcej jednak niż 25%.

Pożyczki i subwencje dla dużych firm

Podprogram adresowany jest dla firm dużych – takich które zatrudniają więcej niż 250 pracowników lub których obroty są wyższe niż 50 mln EUR a aktywa wyższe niż 43 mln EUR. Na pomoc przeznaczono 25 mld zł.

Duże firmy mogą starać się o:

- Zwrotne Finansowanie Płynnościowe (w formie pożyczki, obligacji czy gwarancji), gdy firma ma problemy w pozyskaniu finansowania na rynku.
- Finansowanie Preferencyjne, które może być umorzone w wysokości do 75%, gdy firma wykaże gotówkową stratę a na skutek COVID-19 znacząco wzrósł stan jej zadłużenia. Wielkością umorzenia jest strata jaką firma poniesie przez okres wybranych przez siebie 12 miesięcy przypadających po dniu 29 lutego 2020 r.
- Finansowanie Inwestycyjne – PFR nabywa udziały/akcje firmy (nie więcej niż 50%) lub obligacje, a firma przeznacza te środki na rozwój.

Kluczowe jest to, że finansowanie z PFR nie może być przeznaczone do dokonania płatności na rzecz właścicieli, na nabycie przez firmy własnych udziałów i akcji w celu umorzenia, na fuzje lub przejęcia innych firm oraz w uproszczeniu na całkowitą spłatę zadłużenia u podmiotów komercyjnych (restrukturyzacja zadłużenia).

Formalności

Mikrofirmy oraz firmy małe i średnie wnioski o dofinansowanie mogą składać poprzez system bankowości elektronicznej banków, w których prowadzą rachunki. Prawie wszystkie większe banki w Polsce udostępniły taką możliwość swoim klientom.

Duże firmy o dofinansowanie muszą się starać natomiast bezpośrednio w PFR.

Pomoc z PFR można łączyć z większością innych programów pomocowych z tarczy anty kryzysowej (np. dofinansowanie wynagrodzeń, zwolnienie z ZUS).

O pomoc z PFR mogą się starać również firmy działające na terenie Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz firmy, które otrzymały zwolnienia inwestycyjne w ramach Polskiej Strefy Inwestycji.

Najważniejsze wymogi.

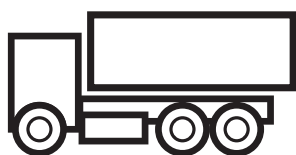
Firmy muszą:

- same ustalić swoją wielkość (na podstawie tego następuje kwalifikacja do poszczególnych podprogramów)
- udokumentować miesięczny spadek obrotów o co najmniej 25% (w porównaniu do miesiąca poprzedniego lub analogicznego miesiąca z poprzedniego roku)
- prowadzić działalność gospodarczą na dzień złożenia wniosku (nie są likwidowane, nie został złożony wniosek o lub rozpoczęte postępowanie upadłościowe/restrukturyzacyjne)
- wykazać, że prowadziły działalność na 31 grudnia 2019 r.
- wykazać, że ich główny beneficjent rzeczywisty (ustala się go w oparciu o przepisy ustawy o AML) posiada rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Szczegóły programu mogą ulec zmianom. Dlatego warto śledzić zmiany na stronie www.pfr.pl

6

Rozwiązania dla firm transportowych

W odniesieniu do firm transportowych ważny mechanizm został wprowadzony już przed uchwaleniem tarczy antykryzysowej

Ustawa o przeciwdziałaniu skutkom COVID-19 już w pierwotnym brzmieniu zwalniała przewoźników drogowych, kolejowych i lotniczych z odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych służącymi przeciwdziałaniu COVID-19 (w szczególności za brak możliwości przewozu). Drugim rozwiązaniem dedykowanym firmom transportowym jest specjalne rozwiązanie dotyczące czasowego przejęcia przez Agencję Rozwoju Przemysłu (ARP) kosztów leasingu taboru wykorzystywanego do działalności przewozowej. Program ARP jest dedykowany firmom transportowym które znalazły się w trudnej sytuacji

finansowej w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego.

Program polega na refinansowaniu przez ARP Leasing posiadanych przez firmy transportowe leasingów w innych instytucjach finansowych. Kwota takiego leasingu może sięgać do 5 mln zł netto. Okres finansowania może trwać do 6 lat. Program przewiduje przy tym karencję, która może wynieść do 12 miesięcy (czyli firma zaczyna nie spłacać leasing dopiero po 12 miesiącach od zawarcia umowy z ARP).

Szczegóły programu na dzień przygotowania tego przewodnika są nadal w opracowaniu. Pełna oferta zostanie zaprezentowana na stronie www.arp.pl.

7 Regulowane ceny maksymalne

W związku z działaniami mającymi przeciwdziałać negatywnym skutkom pandemii COVID-19 Minister Gospodarki może w drodze rozporządzenia ustalać ceny maksymalne lub marże maksymalne hurtowe i detaliczne dla towarów i usług. Ceny maksymalne mogą być wprowadzone w odniesieniu do towarów i usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi. Co ciekawe ustawodawca rozszerza to uprawnienie również na towary i usługi mające „istotne znaczenia dla kosztów utrzymania gospodarstw domowych”.

8

Ułatwienia dla cudzoziemców mieszkających w Polsce

W specustawie dostrzeżona została również kwestia licznej grupy cudzoziemców mieszkających w Polsce

Ustawa zakłada automatyczne wydłużenie legalności pobytów cudzoziemców, którzy przebywają w Polsce w związku z:

- zezwoleniem na pobyt czasowy,
- pobytem na podstawie wizy Schengen lub wizy krajowej
- zezwoleniem na pobyt rezydenta długoterminowego UE
- zezwoleniem na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa lub w celu mobilności pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa.

Wydłużenie to dotyczy sytuacji, gdy w okresie trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii cudzoziemcowi upływał termin na złożenie wniosku o przedłużenie legalności pobytu.

Termin na złożenie takiego wniosku ulega automatycznemu przedłużeniu do 30. dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

W przypadku zatrudniania obcokrajowców na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi automatycznie wydłużony jest okres legalności wykonywania pracy przez okres trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Dotyczy to sytuacji, gdy podany w oświadczeniu okres pracy kończy się w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

9

Mechanizmy dotyczące umów najmu

Zwolnienie z czynszu w obiektach handlowych

Postanowienia specustawy dotyczą jednak wyłącznie firm wynajmujących powierzchnie w centrach handlowych (o pow. Powyżej 2000 m²), którym z mocy prawa ograniczono lub zakazano prowadzenia działalności handlowej. Ustawa przewiduje, że za okres, w którym firmy nie będą prowadzić działalności w takim obiekcie, wysokość czynszu najmu ulegnie obniżeniu o 100% (faktyczne zwolnienie z czynszu). Zwolnienie to obejmuje nie tylko czynsz, ale i opłaty eksploatacyjne. Firmy nie będą w przyszłości zobowiązane do zwrotu tego czynszu i opłat. Aby skorzystać ze zwolnienia z czynszu firmy będą musiały złożyć najemcy oferty przedłużenia umowy najmu o okres trwania zakazu prowadzenia działalności handlowej wydłużony o dalszych 6 miesięcy. Ofertę tę firmy muszą złożyć w terminie do 3 miesięcy od dnia, w którym zostanie zniesiony zakaz prowadzenia działalności handlowej w centrach handlowych.

Automatyczne przedłużanie umów najmu oraz zakaz wypowiedzenia umów i czynszów

Dla umów najmu zawartych przed 8 marca 2020 r., które uległyby wygaśnięciu pomiędzy 8 marca 2020 r. a 30 czerwca 2020 r. specustawa przewiduje automatyczne wydłużenie obowiązywania umów do dnia 30 czerwca 2020 r. na dotychczasowych warunkach. Wystarczy, że najemca prześle wynajmującemu stosowną informację o chęci skorzystania z tego uprawnienia. Wynajmujący musi zaakceptować takie oświadczenie za wyjątkiem sytuacji, gdy najemca zalega z czynszem lub naruszył postanowienia najmu. Specustawa wprowadza również zakaz wypowiedzenia najemcom komercyjnym umów najmu w okresie do 30 czerwca 2020 r. Podobnie wynajmujących będzie obowiązywać w tym okresie zakaz wypowiedzenia najemcom wysokości czynszu. Przepisy te dotyczą wszystkich umów najmu.

10 Zawieszenie terminu na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości

Ograniczenia oraz zakłócenia w prowadzeniu biznesu wywołane przez COVID-19 znacząco wpłynęły na kondycję finansową wielu firm. Wiele z nich musiało czasowo wstrzymać prowadzenie działalności. Inne odczuły znaczący spadek obrotów. Wszystko to zwiększa ryzyko niewypłacalności firm. Znowelizowana tarcza antykryzysowa (tzw. Tarcza 2.0) zawiesza obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Specustawa przewiduje, że w przypadku, gdy niewypłacalność firmy powstanie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 (obowiązuje aktualnie), a powodem niewypłacalności jest COVID-19, zawieszeniu ulega termin do złożenia wniosku o upadłość. Bardzo pomocne jest przy tym domniemanie prawne wprowadzone do ustawy. Przepisy stanowią, że w przypadku, gdy stan niewypłacalności powstał w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, przyjmuje się, że powodem takiej niewypłacalności jest COVID-19. Rozwiązanie to znacząco ułatwia możliwość skorzystania z zawieszenia terminu.

Kiedy firmy mają obowiązek ogłoszenia upadłości?

Polskie prawo upadłościowe zawiera obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie 30 dni od zaistnienia stanu niewypłacalności.

Istnieją dwa przypadki, w których mówimy o niewypłacalności.

Wniosek o ogłoszenie upadłości należy składać gdy:

- firma utraciła zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych albo
- zobowiązania pieniężne przekraczają wartość majątku firmy, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający 24 miesiące.

W przypadku utraty zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych przyjmuje się, że przesłanka ta jest spełniona, gdy opóźnienie przedsiębiorcy w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza 3 miesiące.

Co daje zawieszenie terminu?

W przypadku, gdy firmy utracą w aktualnej sytuacji zdolność do regulowania swoich zobowiązań, nie muszą składać od razu wniosku o ogłoszenie upadłości. Termin 30-dniowy jest zawieszony do czasu odwołania obecnego stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego (jeżeli taki stan zostanie wprowadzony zaraz po odwołaniu aktualnego stanu epidemii). Zawieszenie terminu obowiązuje od 13 kwietnia 2020 r.

Zatem termin 30 dni na złożenie wniosku rozpocznie swój bieg dopiero po odwołaniu tych stanów.

Dzięki nowelizacji firmy mają zagwarantowane więcej czasu na podjęcie działań, które mogą pomóc im odzyskać płynność finansową. Rozwiązanie daje również większe bezpieczeństwo dla zarządzających przedsiębiorstwami, gdyż chroni osoby odpowiedzialne przed konsekwencjami braku złożenia wniosku w ciągu 30 dni od powstania niewypłacalności.

Mimo zawieszenia terminu firmy znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej powinny podjąć odpowiednie działania w celu przywrócenia płynności. Po wygaśnięciu epidemii obowiązek ogłoszenia upadłości ponownie zostanie przywrócony. Skuteczne mogą okazać się rozmowy z kontrahentami. Firmy powinny również pamiętać o możliwościach przeprowadzenia restrukturyzacji (bez konieczności ogłaszania upadłości) jakie daje im ustawa Prawo restrukturyzacyjne.

11 Zmiany dotyczące działania organów spółek

Tarcza wprowadza zmiany dotyczące funkcjonowania spółek. Zmiany te polegają na możliwości „zdalnego działania” organów spółek. Specustawa wprowadza stosowne zmiany do kodeksu spółek handlowych (ksh)

Zmiany wprowadzają możliwość digitalizacji działania zarządów, rad nadzorczych, zgromadzeń wspólników czy walnych zgromadzeń akcjonariuszy.

Nowe przepisy dają umocowanie do tego, aby członkowie tych organów mogli pracować zdalnie uczestnicząc w wirtualnych posiedzeniach organizowanych przy pomocy wideoczatów, telekonferencji i innych kanałów elektronicznych.

Zarządy spółek z o.o. i spółek akcyjnych będą mogły podejmować uchwały pisemnie (w trybie obiegowym) lub elektronicznie. Członkowie zarządu będą mogli również podejmować uchwały na piśmie za pośrednictwem innego członka zarządu.

Szczególnie w przypadku zgromadzeń wspólników sp. z o.o. oraz walnych zgromadzeń w spółkach akcyjnych wszystkim uczestnikom zgromadzenia musi zostać zagwarantowana możliwość dwustronnej komunikacji zdalnej. W przypadku spółek giełdowych musi zostać ponadto zapewniona transmisja obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Nowe normy dopuszczają możliwość takiego „wirtualnego” działania organów jednak wyłącznie w przypadkach, gdy stosowne umowy spółek (lub statuty) nie wykluczają takiego „zdalnego” działania organów. Dlatego przed skorzystaniem z tych nowych form działania warto spojrzeć najpierw do zapisów tych umów.

12 Sprawy sądowe i postępowania przed urzędami

Tarcza zamroza bieg terminów sądowych oraz administracyjnych. Oznacza to, że terminy, których bieg rozpoczął się podczas trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ulegają zawieszeniu a nowe terminy nie rozpoczynają swojego biegu. Zatem niedokonanie przewidzianych w prawie działań przez strony nie będzie mieć dla nich negatywnych skutków

W odniesieniu do terminów procesowych i sądowych podczas trwania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii zawieszono następujące terminy w:

- postępowaniach sądowych, w tym sądowno-administracyjnych
- postępowaniach egzekucyjnych
- postępowaniach karnych skarbowych
- postępowaniach administracyjnych
- postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie Ordynacji podatkowej.

W przypadku terminów administracyjnych i administracyjnych podczas trwania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii zawieszono następujące terminy m. in.:

- terminy na dokonania czynności sądowych
- terminy na dokonanie czynności prawno-kształtujących
- terminy zawite (których niezachowanie wiąże się z negatywnymi skutkami dla strony)
- terminy na wpis do właściwego rejestru.

Bieg terminów ma zostać odwieszony od połowy maja 2020 r.

11

Czego tarcza nie reguluje?

Specustawa nie zawiera m.in. przepisów dotyczących

- wyłączenia odpowiedzialności przedsiębiorstw w związku z ograniczeniami wywołanymi przez epidemię COVID-19 (za wyjątkiem firm transportowych)
- automatycznego zwolnienia z wszelkich płatności czynszów (poza centrami handlowymi) oraz zawieszenia terminów płatności w transakcjach handlowych
- ułatwień dotyczących zwalniania pracowników
- automatycznego umarzania zobowiązań podatkowych.

Kontakt z Autorami

dr Mateusz Korus, MLB, radca prawny

E: m.korus@koruslegal.pl

T: +48 32 728 11 00

M: +48 690 491 489

**Anna Staron, MBA, doradca ds.
pomocy publicznej**

E: a.staron@koruslegal.pl

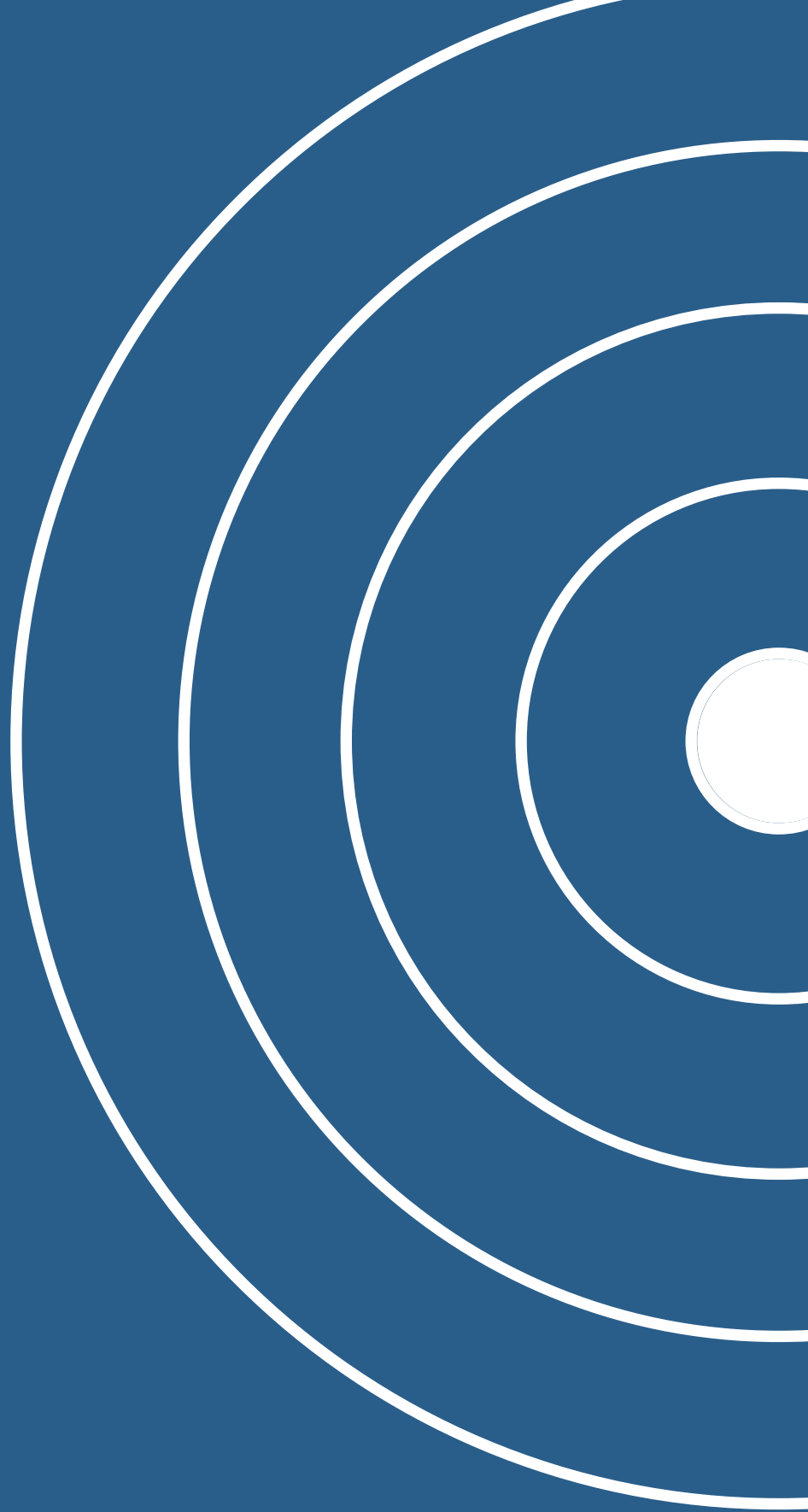
T: +48 32 728 11 00

KorusLegal
Kancelaria prawna

ul. Ligocka 103
40-568 Katowice

T: 32 728 11 00

M: legal@koruslegal.pl

Niniejsza publikacja nie stanowi porady prawnej lub podatkowej. W przypadku chęci skorzystania z mechanizmów pomocowych przedstawionych w niniejszej publikacji zaleca się zasięgnięcie porady prawnej lub podatkowej lub skontaktowanie się z właściwym urzędem lub instytucją.